

Stockholms
universitet

Universitetsstyrelsen

Protokoll fört vid sammanträde
2024-09-20 (nr 4 2024)
kl 09.00-12.00

- Närvarande: Före justitierådet Mats Melin (ordförande), rektor Astrid Söderbergh Widding, före stadsdirektören Ingela Lindh (t.o.m. p. 14), verkställande direktör Erik Brandsma, universitetsrektor Tiit Land, verkställande direktör Tuula Teeri, styresman Sanne Houby-Nielsen (t.o.m. p 19), senior ekonom Robert Bergqvist, professor Lena Mäler, professor Yvonne Svanström, professor Stefan Helgesson, kårordförande Hermela Embaye, vice kårordförande Victor Nygren, och doktorand Karl Sigfrid (fr.o.m. p. 13)
- Huvudföredragande: Universitetsdirektör Åsa Borin
- Föredragande: Utredare Anna Riddarström (pp 5, 8-9), Riksrevisionens revisorer Henrik Laginder och Erik Lejon (p. 6), universitetsdirektör Åsa Borin (p. 10), internrevisionschef Tobias Björn, (pp. 10-11), stiftelseansvarig Bertil George (p. 12), utredare Ulf Nyman (p. 13), controller Clara Ersson (p. 14), dekan Jane Reichel (p. 15), vicerektor Lena Mäler (p. 16), planeringschef Karin Fürstenbach (pp. 17-18), chefsjurist Markos Stavroulakis (p. 19)
- Övriga närvarande: Professor Jane Reichel (ersättare), professor Martin Jakobsson (ersättare), prorektor Clas Hättestrand, universitetsdirektör Åsa Borin, sekretariatschef Lena Ousbäck, internrevisionschef Tobias Björn, planeringschef Karin Fürstenbach, kommunikationschef Johan Brandt, chefsjurist Markos Stavroulakis, Riksrevisionens revisorer Henrik Laginder och Erik Lejon (p. 6), stiftelseansvarig Bertil George (p. 12), utredare Ulf Nyman (p. 13), controller Clara Ersson (pp. 10 och 14), kanslichef Katariina Kiviniemi Birgersson (p. 16), Camilla Gamrell (ST), Ingrid Lander (SACO), samt utredare Anna Riddarström.
- Protokollförelse: Utredare Anna Riddarström

1. Utseende av justeringsperson Erik Brandsma utses till justeringsperson.
2. Fastställande av dagordning Dagordningen fastställs.
3. Information från styrelseordförande Styrelseordföranden informerar om regeringens beslut om förordnande av ledamöter i styrelser för universitet och högskolor. Vidare informerar styrelseordförande om att det inkommit flera likalydande skrivelser ställda till universitetsstyrelsen med begäran om att bl.a. avbryta akademiska samarbeten med israeliska universitet och skydda

- protesterande studenters rätt till fredlig aktivism.
4. Information från rektor

Rektor informerar om seminarium med deltagande av nya utbildningsministern och kommande möte där ministern presenterar budgetpropositionen. Vidare informerar rektor om hur budgetpropositionen påverkar universitetet inklusive att kravet på att ansluta sig till Statens servicecenter nu har tagits bort samt om diskussioner i SUHF och med utbildningsdepartementet angående de propalestinska protesterna. Slutligen informerar rektor om universitetets lokaloptimeringsprojekt, om föreslagna förändringar för lärarutbildningarna samt lärarutbildningssamarbetet med KTH samt om utfallet av den senaste ARWU-rankningen.
 5. Anmälan av beslut av styrelseordföranden om överlämnande av förslag på ny rektor till regeringen samt skrivelsen till regeringen (dnr SU FV-3252-23)

Beslutet och skrivelsen läggs till handlingarna (bilaga 1).
 6. Riksrevisionen närvarar och presenterar sina resultat

Presentation
 7. Fastställande av sammanträdestider för 2025

Universitetsstyrelsen beslutar att under 2025 hålla sammanträde den 19 februari, 28 april, 13 juni, 22 september, 24 oktober och 5 december. Samtliga möten hålls kl. 9.00-12.00.
 8. Diskussion och beslut om process för beslut om prorektor för mandatperioden 2025-07-01 - 2031-06-30 (dnr SU FV-2996-24)

Universitetsstyrelsen beslutar att inleda en rekryteringsprocess i öppen konkurrens och att hörande av lärare, övriga anställda och studenter ska ske genom Stockholms universitets hörandeförsamling.
 9. Beslut om utseende av ledamöter till Personalansvarsnämnden vid Stockholms universitet (dnr SU FV-2913-24)

Universitetsstyrelsen beslutar att, till ledamöter i Personalansvarsnämnden för perioden 2024-10-01 – 2024-10-27, utse styrelseordförande Helena Jäderblom, prorektor, professor Clas Hättestrand, och universitetsdirektör Åsa Borin.
 10. Beslut med anledning av revisionsrapport från Internrevisionen avseende granskning av implementeringen av visselblåsarlagen (dnr SU FV-0495-24 och SU FV-2315-24)

Universitetsstyrelsen beslutar att uppdraga åt rektor att vidta erforderliga åtgärder enligt bilaga 2 samt att lägga Internrevisionens rapport till handlingarna (bilaga 3).

11. Beslut om revidering av riktlinjer för internrevisionen
(dnr SU FV-0495-24) | Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa Riktlinjer för internrevisionen enligt bilaga 4.

Detta beslut ersätter Riktlinjer för internrevisionen beslutade av universitetsstyrelsen 2021-09-23. |
| 12. Beslut om revidering av Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet
(dnr SU FV-2846-24) | Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet enligt bilaga 5.

Detta beslut ersätter tidigare beslutad Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet, fastställd av universitetsstyrelsen 2022-12-02.

Det antecknas att senior ekonom Robert Bergqvist inte har deltagit i beslutet. |
| 13. Beslut om tidplan för beslut om ställning som studentkår för perioden 2025-2028
(dnr SU FV-2732-24) | Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa tidplan för ansökan om ställning som studentkår enligt bilaga 6, och överlämnar åt rektor att besluta om anvisningar och att inleda ansökningsprocessen. |
| 14. Yttrande över frågor från Riksrevisionen
(dnr SU FV-2214-24) | Universitetsstyrelsen beslutar att avge yttrande till Riksrevisionen enligt bilaga 7. |
| 15. Beslut om omorganisation av Juridiska fakulteten och institutionen
(dnr SU FV-0752-24) | Universitetsstyrelsen beslutar att Juridiska fakulteten och Juridiska institutionen fr.o.m. 2025-01-01 ska ha ett gemensamt beslutande organ; en fakultetsnämnd tillika institutionsstyrelse. |
| 16. Beslut om samgående mellan Institutionen för organisk kemi och Institutionen för material- och miljökemi
(dnr SU FV-0388-23) | Universitetsstyrelsen beslutar att Institutionen för material- och miljökemi och Institutionen för organisk kemi ska samgå och tillsammans bilda Kemikum (Department of Chemistry) fr.o.m. 2025-01-01. |
| 17. Information till universitetsstyrelsen inför anslagsfördelning 2025
(dnr SU FV-2544-24) | Information |
| 18. Inledande diskussion och möjlighet till inspel inför Riskanalys för Stockholms universitet 2025-2026
(dnr SU FV-2807-24) | Diskussion |

Stockholms
universitet

19. Information om uppdraget till
Rättssekretariatet med anledning av
dataskyddsombudets årsrapport 2023

Information

20. Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäldes.

Stockholms
universitet

Universitetsstyrelsens ordförande

1(1)

BESLUT

2024-09-05

Dnr SU FV-3252-23

Handläggare:
Anna Riddarström
Utredare
Rektors kansli

Beslut om överlämnande av förslag på ny rektor till regeringen

Bakgrund

Universitetsstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2024-06-14 att föreslå regeringen att anställa professor Hans Adolfsson som rektor för perioden 2025-02-01 – 2031-01-31.

Universitetsstyrelsen ställde sig även bakom det uppdrag som ordföranden lämnat till rektor Astrid Söderbergh Widding 2024-05-31 att utreda vilka förändringar som kan behöva göras om Hans Adolfsson anställs som rektor. Styrelsen delegerade till ordföranden att avgöra när den utredningen kan anses klar och styrelsens förslag därmed, tillsammans med en redogörelse för rekryteringsprocessen, kan överlämnas till regeringen.

Rektor lämnade 2024-08-30 en redovisning av uppdraget.

Beslut

Universitetsstyrelsens ordförande beslutar att uppdraget, i och med rektors redovisning 2024-08-30, kan anses slutfört och att förslaget på ny rektor därmed kan överlämnas till regeringen.

Detta beslut är fattat av universitetsstyrelsens ordförande, förre justitierådet Mats Melin, efter föredragning av utredare Anna Riddarström, Ledningssekretariatet.

Rektors kansli

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress

Telefon: 08-16 20 00
E-post: registrator@su.se

Stockholms
universitet
Universitetsstyrelsen

PM

2024-09-05

Dnr SU FV-3252-23

Mats Melin
Styrelseordförande

Förslag på ny rektor för Stockholms universitet fr.o.m. 2025-02-01

Bakgrund

Nuvarande rektor, professor Astrid Söderbergh Widding, har varit förordnad som rektor vid Stockholms universitet sedan 2013-02-01. Hennes förordnande går ut 2025-01-31. Universitetsstyrelsen beslutade därför vid sitt sammanträde 2023-09-22 att inleda en rekryteringsprocess i öppen konkurrens och att hörande av lärare, övriga anställda och studenter ska ske genom Stockholms universitets hörandeförsamling. Hörandeförsamlingen består av 36 lärare, 12 övriga anställda och 12 studenter.

Rekryteringsprocess

Ett första möte med Stockholms universitets hörandeförsamling hölls redan 2023-09-06 för att informera om den kommande processen. Under oktober och november 2023 utsågs en rekryteringsgrupp bestående av totalt nio ledamöter (varav sju kvinnor och två män); tre ledamöter utsedda av universitetets styrelse, tre ledamöter utsedda av hörandeförsamlingen, två ledamöter utsedda av studentkåren och en ledamot utsedd av personalorganisationerna.

Rekryteringsgruppens uppdrag var att ta fram förslag på kravprofil, ta fram annons, välja vilka kandidater som ska intervjuas, genomföra intervjuer, välja vilken/vilka kandidater som ska presenteras för hörandeförsamlingen och slutligen lämna sitt förslag på ny rektor till universitetsstyrelsen.

Rekryteringsgruppen arbetade med framtagande av en kravprofil under perioden december 2023 – februari 2024 och diskuterade kravprofilen med hörandeförsamlingen vid två sammanträden. Universitetsstyrelsen fastställde kravprofilen vid sammanträde 2024-02-19. I sitt arbete med att få fram lämpliga kandidater öppnade rekryteringsgruppen utöver annonsering även en möjlighet till fri nominering för alla anställda och studenter.

Rektors kansli

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress

Telefon: 08-16 20 00
E-post: registrator@su.se

Stockholms
universitet

Sammanlagt diskuterade rekryteringsgruppen ett sjuttiofem namn som inkommit, ungefär lika många kvinnor som män. Rekryteringsgruppen bedömde kandidaterna utifrån den fastställda kravprofilen och bestämde sig slutligen för att intervjua sju personer, varav tre kvinnor och fyra män. Tre slutkandidater valdes därefter ut som fick genomgå tester i samarbete med Source Executive AB innan rekryteringsgruppen intervjuade dem ännu en gång. Efter noggrant övervägande beslutade rekryteringsgruppen vid sammanträde 2024-05-08 att presentera en person som kandidat för hörandeförsamlingen; professor Hans Adolfsson. Hörandeförsamlingen involverades i processen vid ytterligare tre sammanträden under perioden april-maj.

Den föreslagna kandidatens familjeband

Då den föreslagna kandidaten till ny rektor är gift med en av Stockholms universitets nuvarande vicerektorer, tillika dekanus vid universitets naturvetenskapliga fakultet, professor Lena Mäler, beslutade styrelseordföranden 2024-05-31 att uppdra åt rektor att om professor Hans Adolfsson anställs som rektor vid Stockholms universitet, ha förberett en lösning som innebär att nuvarande vicerektor, professor Lena Mäler, kan inta en ledande roll vid universitetet som är förenlig med Hans Adolfssons anställning.

Hörande av lärare, övriga anställda och studenter

Hans Adolfsson presenterades i en för alla anställda och studenter öppen hearing på förmiddagen den 4 juni 2024 och på eftermiddagen samma dag för hörandeförsamlingen. Hörandeförsamlingen beslutade därefter följande:

”Hörandeförsamlingen beslutar att stödja att professor Hans Adolfsson föreslås som rektor vid Stockholms universitet för perioden 2025-02-01 – 2031-01-31. Hörandeförsamlingen utgår från att eventuella jävsförhållanden är utredda, avklarade och förankrade innan universitetsstyrelsen överlämnar sitt förslag till ny rektor för Stockholm universitet.”

Med beaktande av hörandeförsamlingens beslut fattade en enig rekryteringsgrupp 2024-06-04 beslut om att föreslå universitetsstyrelsen att föreslå professor Hans Adolfsson som rektor för Stockholms universitet fr.o.m. 2025-02-01.

Beslut universitetsstyrelsen

Universitetsstyrelse beslutade vid sammanträde 2024-06-14 att föreslå regeringen att anställa professor Hans Adolfsson som rektor för perioden 2025-02-01 – 2031-

01-31. Beslutet var enhälligt. Vidare beslutade universitetsstyrelsen att ställa sig bakom det uppdrag som ordföranden lämnat till rektor Astrid Söderbergh Widding 2024-05-31 att utreda vilka förändringar i organisationen som kan behöva göras om Hans Adolfsson anställs som rektor. Styrelsen delegerade till ordföranden att avgöra när den utredningen kan anses klar och styrelsens förslag därmed, tillsammans med en redogörelse för rekryteringsprocessen, kan överlämnas till regeringen.

Förslag från Stockholms universitet

Styrelseordföranden har mottagit rektors redovisning av uppdraget (bifogas) och beslutade 2024-09-05 att uppdraget kan anses klart (bifogas).

Styrelsen vid Stockholms universitet föreslår regeringen att anställa professor Hans Adolfsson som rektor för perioden 2025-02-01 – 2031-01-31

Stockholm, 2024-09-05

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mats Melin'.

Mats Melin
Styrelseordförande
Stockholms universitet

Bilagor

- CV för professor Hans Adolfsson
- Protokollsutdrag från universitetsstyrelsens möte 2024-06-14 om förslag till rektor
- Protokoll från hörandeförsamlingens möte 2024-06-04
- Beslut av styrelseordförande om uppdrag åt rektor 2024-05-31
- Redovisning av uppdrag till rektor 2024-08-30
- Beslut av styrelseordförande om förslag till regeringen 2024-09-05

Yttrande över internrevisionens granskning av implementering av visselblåsarlagen

Internrevisionens granskning

Internrevisionen har under 2024 granskat implementeringen av visselblåsarlagen vid Stockholms universitet. Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma hur väl universitetets regler och hantering av rapporterade missförhållanden uppfyller kraven i Visselblåsarlagen.

Bedömningen är att universitetets regler och hantering av inrapporterade missförhållanden i delar möter kraven i Visselblåsarlagen men att det inom några områden finns *förbättringsmöjligheter*. Internrevisionen konstaterar att de i nuläget inte helt kan bedöma om hanteringskedjan av visselblåsarärenden följer universitetets regler eftersom lärosätet inte haft några ärenden som bedömts vara visselblåsarärenden.

Internrevisionens iakttagelser och rekommendationer från granskningarna sammanfattas i rapporten ”Granskning av implementering av Visselblåsarlagen” (dnr SU FV-0495-24, daterad 2024-06-24). Rapporten är ställd till universitetsstyrelsen och ger en övergripande bild av utfört granskningsarbete och resultat.

Internrevisionens rekommendationer

Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar internrevisionen följande:

1. Universitetet rekommenderas uppdatera regeldokumentet gällande visselblåsning (visselblåsningskanaler, om anonymitet, bedömning av ärenden och stegen för hantering av ärenden).
2. Universitetet rekommenderas skriftligen dokumentera universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.

Rektors kansli

3. Universitetet rekommenderas uppdatera webbinformationen gällande anonymitet vid visselblåsning.
4. Universitetet behöver säkerställa att det inte finns visselblåsarärenden bland de ärenden som initialt bedömts som ”andra oegentligheter”.

Rektors yttrande

Rektors yttrande över rapporten, som avges i samråd med universitetsdirektören, följer nedan.

Rektor konstaterar att granskningen bl.a. visar att informationen på medarbetarwebben i allmänhet är lättillgänglig och tydligt skriven, men att det finns vissa förbättringsmöjligheter (se nedan). Internrevisionens rekommendationer bedöms vara rimliga, och åtgärder kommer att vidtas i enlighet med internrevisionens förslag.

1. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas uppdatera regeldokumentet gällande visselblåsning (visselblåsningskanaler, om anonymitet, bedömning av ärenden och stegen för hantering av ärenden).

Rektors yttrande: Rektor konstaterar att skrivningar i *Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter* behöver ses över och kompletteras, vilket planeras göras i samband med en pågående översyn av dokumentet.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att i samband med översynen av regeldokumentet *Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter* se över informationen avseende visselblåsning.

2. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas skriftligen dokumentera universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.

Rektors yttrande: Universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden är dokumenterade på universitetets webbplats och i regeldokumentet. I rapporten framgår dock att det vid intervjuer framkommit oklarheter och olika tolkningar om regeldokumentets hanteringssteg. Rektor konstaterar att informationen bör ses över och att det bör finnas en samlad skriftlig beskrivning av hela rutinen inklusive vilka kanaler som finns och former för anmälan, utredning och återkoppling.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att se över och samla dokumentationen av universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.

3. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas uppdatera webbinformationen gällande anonymitet vid visselblåsning.

Rektors yttrande:

Informationen avseende vad som gäller för anonym visselblåsning på universitetets webbplats bör vara tydlig.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att uppdatera webbinformationen gällande anonymitet vid visselblåsning.

4. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet behöver säkerställa att det inte finns visselblåsarärenden bland de ärenden som initialt bedömts som "andra oegentligheter".

Rektors yttrande:

Det bör finnas en rutin som säkerställer att det inte finns visselblåsarärenden bland de ärenden som initialt bedömts som "andra oegentligheter".

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram en rutin som säkerställer att det inte finns visselblåsarärenden bland de ärenden som initialt bedöms som "andra oegentligheter".

Samtliga uppdrag ska återrapporteras till rektor den 31 december 2024.

Internrevisionsrapport – Granskning av implementering av Visselblåsarlagen

Bakgrund och syfte

Den 7 oktober 2019 antogs visselblåsdirektivet av Europeiska rådet. En av anledningarna var att motverka korruptionen inom EU och direktivet syftade till att det skulle bli enklare, tryggare och säkrare att rapportera om oegentligheter och missförhållanden. Samtidigt skulle det skapa en gemensam minimistandard inom EU. I Sverige trädde en ny lag i kraft 17 december 2021, *Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden*, vanligen kallad för *Visselblåsarlagen*, och utgör ett komplement till annan lagstiftning. Lagen ska skydda personer som rapporterar missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang där det finns allmänintresse att missförhållanden som rapporteras kommer fram eller rapportering om överträdelser av EU-rätten eller svensk lagstiftning.

Internrevisionen (IR) har i enlighet med internrevisionsplanen för 2024 granskat implementeringen av Visselblåsarlagen. Granskningens syfte är att bedöma hur väl SU:s regler och hantering av rapporterade missförhållanden uppfyller kraven i Visselblåsarlagen.

Granskningsresultat

IR:s bedömning är att SU:s regler och hantering av inrapporterade missförhållanden i delar möter kraven i Visselblåsarlagen men att det finns några områden som uppvisar förbättringsmöjligheter. I nuläget kan IR inte helt bedöma om hanteringskedjan av visselblåsarärenden följer SU:s regler eftersom universitetet har ännu inte haft några ärenden som bedömts vara visselblåsarärenden.

Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar IR följande:

1. Uppdatera SU:s regeldokument gällande visselblåsning (visselblåsningskanaler, om anonymitet, bedömning av ärenden och stegen för hantering av ärenden).
2. Dokumentera skriftligen universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.
3. Uppdatera webbinformation gällande anonymitet vid visselblåsning.
4. Universitetet behöver säkerställa att bland de ärenden som initialt bedömts som ”andra oegentligheter” inte finns visselblåsarärenden.

Internrevisionen

Mer detaljerad information om granskningen, tillsammans med iakttagelser och rekommendationer, har sammanställts i bifogad internrevisionsrapport. Rapporten presenteras översiktligt vid universitetsstyrelsens sammanträde den 20 september 2024.

Förslag till styrelsens beslut

Styrelsen beslutar

- Att lägga Internrevisionens rapport till handlingarna.

Bifogade dokument

- Internrevisionsrapport "Granskning av implementering av Visselblåsarlagen"
(Dnr: SU FV-0495-24)

Stockholm, 24 juni 2024

Tobias Bjöörn
Internrevisionschef

Internrevisionen

Granskning av implemen- tering av Visselblåsarlagen

Revisionsrapport från Internrevisionen

Universitetsstyrelsen den 20 september 2024

Sammanfattning och rekommendationer

Den 7 oktober 2019 antogs visseblåsarordirektivet av Europeiska rådet. En av anledningarna var att motverka korruptionen inom EU och direktivet syftade till att det skulle bli enklare, tryggare och säkrare att rapportera om oegentligheter och missförhållanden. Samtidigt skulle det skapa en gemensam minimistandard inom EU.¹

I Sverige trädde en ny lag i kraft 17 december 2021, *Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden*, vanligen kallad för *Visseblåsarlagen*, och utgör ett komplement till annan lagstiftning. Lagen ska skydda personer som rapporterar missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang där det finns allmänintresse att missförhållanden som rapporteras kommer fram eller rapportering om överträdelser av EU-rätten eller svensk lagstiftning.

Granskningens syfte är att bedöma hur väl SU:s regler och hantering av rapporterade missförhållanden uppfyller kraven i *Visseblåsarlagen*.

Internrevisionen (IR) iakttagit följande:

- *Om informationen av Visseblåsarlagen och universitetets regler är tydlig och lättillgänglig?* Information på universitetets medarbetarwebb om lagen och hur visseblåsa är tydlig i övrigt, men innehåller motsägelser om anonymitet. SU:s regeldokument, ett äldre dokument, främst till handläggare/utredare av ärenden, behöver uppdateras. Det uppdaterades senast när lagen var ny och innan extern kanal för visseblåsning var införd. Båda skrifter är lättillgängliga på medarbetarwebben, och hittas under anställning och arbetsmiljö. Informationsinsatser för personalen har bestått av en notis i Medarbetarnytt ett par år sedan.
- *Kan visseblåsning ske muntligt, skriftligt och vid fysiskt möte?* Visseblåsning kan ske på alla tre sätt, genom en etablerad rapporteringskanal som administreras av en extern konsultfirma.
- *Är mottagarna av rapportering självständiga och oberoende?* Mottagare av visseblåsningar är i första steget en anlitad konsultfirma, och säkerhetschef och personalchef på universitetet i nästa steg.
- *Hanteras rapporterade ärenden ändamålsenligt och enligt SU:s regler och Visseblåsarlagen?* Universitetet har ännu inte fått inrapporterat något ärende, som bedömts fylla kriterier för visseblåsarärende, varför IR kan inte granska om hantering sker enligt SU:s regler och lagen. Dock har IR noterat att det finns olika tolkningar om hanteringsstegen i SU:s regeldokument. Hanteringsstegen i dokumentet behöver uppdateras, de innehåller inte exempelvis konsultfirmans roll, vilket även innehåller en initial

¹ Presentation: "Den nya visseblåsarlagen" av Institutet mot mutor till Internrevisorernas förening, jan 2021.

bedömning av emottagna ärenden om dessa är visselblåsarärenden eller ej. Myndigheten är alltid ansvarig för hanteringen, varför det är även viktigt att säkerställa att alla visselblåsarärenden blir hanterade enligt reglerna för visselblåsarärenden.

IR:s bedömning är att SU:s regler och hantering av inrapporterade missförhållanden i delar möter kraven i Visselblåsarlagen men att det finns några områden som uppvisar förbättringsmöjligheter.² I nuläget kan IR inte helt bedöma om hanteringskedjan av visselblåsarärenden följer SU:s regler eftersom universitetet har ännu inte haft några ärenden som bedömts vara visselblåsarärenden.

Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar IR följande:

1. Uppdatera SU:s regeldokument gällande visselblåsning (visselblåsningsskanaler, om anonymitet, bedömning av ärenden och stegen för hantering av ärenden).
2. Dokumentera skriftligen universitetets visselblåsningsskanaler och förfaranden.
3. Uppdatera webbinformation gällande anonymitet vid visselblåsning.
4. Universitetet behöver säkerställa att bland de ärenden som initialt bedömts som ”andra oegentligheter” inte finns visselblåsarärenden.

Tobias Bjöörn
Internrevisionschef

Virve Gröningson
Internrevisor

² IR använder följande fyra nivåer i sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen: tillfredställande, förbättringsmöjligheter, bristfällig samt otillfredsställande.

Innehåll

SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER	2
1. INLEDNING.....	5
1.1 Bakgrund och syfte	5
2. OMFATTNING OCH METOD	6
3. GRANSKNINGSRESULTAT.....	7
3.1. Information och kanaler för visseblåsning.....	7
3.1.1 Informationsinsatser om visseblåsning enligt Visseblåsarlagen	7
3.1.2 Kanaler för visseblåsning	9
3.1.4 Bedömning och rekommendationer	11
3.2 Hantering av visseblåsningssärenden.....	12
3.2.1 Emottagande av rapporteringar, initial bedömning och bekräftelse om mottagande till visseblåsaren.....	12
3.2.2 Hantering av misstänkta för missförhållanden	13
3.2.3 Inga rapporterade visseblåsarärenden hittills.....	15
3.2.4 Följs det upp att visseblåsarprocessen fungerar, hanteras på avsett sätt och är känd i organisationen	15
3.2.5 Bedömning och rekommendationer	15

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Den 7 oktober 2019 antogs visselblåsardirektivet av Europeiska rådet. En av anledningarna var att motverka korruptionen inom EU och direktivet syftade till att det skulle bli enklare, tryggare och säkrare att rapportera om oegentligheter och missförhållanden. Samtidigt skulle det skapa en gemensam minimistandard inom EU.³

I Sverige trädde en ny lag i kraft 17 december 2021, ”Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden”, vanligen kallad för *Visselblåsarlagen*, och är ett komplement till annan lagstiftning. Lagen ska skydda personer som rapporterar missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang där det finns allmänintresse att missförhållanden som rapporteras kommer fram eller rapportering om överträdelser av EU-rätten eller svensk lagstiftning.

Vid införandet av den nya visselblåsarlagen har SU uppdaterat sitt styrdokument ”Regler och handlägningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter”⁴ med bestämmelser som ska motsvara Visselblåsarlagens krav.

Baserat på IR:s inledande förstudie/fördjupade riskanalys bedöms de väsentliga riskerna i den interna styrningen och kontrollen avseende implementering av Visselblåsarlagen vara följande:

- Bristande *information* och kunskap om Visselblåsarlagen, om skydd för visselblåsaren och hur rapportera arbetsrelaterade misstänkta missförhållanden kan resultera att missförhållanden inte rapporteras och kvarstår i verksamheten.
- Om *hantering* av rapporterade missförhållanden är bristfällig, leder det inte förbättring, kan innebära en förtroendeskada och även få ekonomiska konsekvenser.
- Risk att SU:s regler och hantering av visselblåsning om missförhållanden *inte uppfyller Visselblåsarlagens krav*, vilket medför att Myndighetsförordningens 3§ krav om regelefterlevnad inte uppfylls.

³ Presentation: ”Den nya visselblåsarlagen” av Institutet mot mutor till Internrevisorernas förening, jan 2021.

⁴ Dnr SU FV-2268-22 ”Regler och handlägningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter” 2022-06-30.

Granskningens syfte är att bedöma hur väl SU:s regler och hantering av rapporterade missförhållanden uppfyller kraven i Visselblåsarlagen.

Syftet bryts ner till följande revisionsfrågor:

1. Är information om Visselblåsarlagen och universitetets regler tydlig och lättillgänglig?
2. Har informationsinsatser genomförts för att göra personalen medveten om nya Visselblåsarlagen?
3. Kan visselblåsning ske muntligt, skriftligt och vid fysiskt möte?
4. Är mottagarna av rapportering självständiga och oberoende?
5. Hanteras rapporterade ärenden ändamålsenligt och enligt SU:s regler och Visselblåsarlagen?
6. Följs det upp att visselblåsarprocessen fungerar, hanteras på avsett sätt och är känd i organisationen?

2. Omfattning och metod

Fokus på granskningen ligger på följande riskområden: information om Visselblåsarlagen och hantering av rapporterade missförhållanden enligt Visselblåsarlagen och SU:s regeldokument.

Bestämmelser, rapportering och hantering av andra typer av oegentligheter/brott än misstänkta missförhållanden enligt Visselblåsarlagen ingår inte i granskningen.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier⁵ och intervjuer med nyckelpersoner som utredningsansvariga säkerhetschef och personalchef enligt SU:s styrdokument samt biträdande säkerhetschef och chefsjurist.

Samtliga intervjuade har givits möjlighet att faktagranska ett utkast av rapporten innan färdigställandet.

⁵ Främst Visselblåsarlagen "Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden", Presentation: "Den nya visselblåsarlagen" av Institutet mot mutor till Internrevisorernas förening, Dnr SU FV-2268-22 "Regler och handlägningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter"

3. Granskningsresultat

3.1. Information och kanaler för visseblåsning

3.1.1 Informationsinsatser om visseblåsning enligt Visselblåsarlagen

Visselblåsarlagen

”Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden”, vanligen kallad för *Visselblåsarlagen*, är ett komplement till annan lagstiftning. Lagen ska skydda personer som rapporterar missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang där det finns allmänintresse att missförhållanden som rapporteras kommer fram. Även rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden av ett handlande eller underlåtenhet som strider mot en direkt tillämpning för Europaparlamentets och rådets EU-direktiv eller mot lag eller andra föreskrifter i 8 kap. regeringsformen är av relevans.⁶

Lagen gäller inte vid rapportering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) eller information som rör nationell säkerhet hos myndighet inom försvars- och säkerhetsområdet.⁷

Verksamhetsutövaren ska också lämna tydlig och lättillgänglig information om hur rapportering ska göras via de interna rapporteringskanaler och hur rapportering ska göras via de externa rapporteringskanaler samt om meddelarfrihet.⁸

En nyhet i *Visselblåsarlagen* är också den utökade personalkategorin som kan visseblåsa. Förutom anställda kan till exempel arbetssökande, de som söker eller utför volontärarbete eller praktik, egenföretagare som utför uppdrag och personer som har tillhört någon av dessa personalkategorier och fått informationen under tiden på verksamheten visseblåsa.⁹

Visselblåsarlagen innehåller även bestämmelser om hantering av personuppgifter, men är mindre tydlig om visseblåsaren kan välja att vara anonym. Enligt universitetets chefsjurist framgår det i propositionen till lagen att visseblåsningen kan göras anonymt.¹⁰ Som anonym visseblåsare kan man dock inte räkna med att få återkoppling i ärendet på samma sätt som när verksamhetsutövaren har tillgång till anmälarens kontaktuppgifter. Dessutom skyddas visseblåsarens identitet av absolut sekretess enligt chefsjuristen.

⁶ Lag 2021:890, *Visselblåsarlagen*, Kap.1, § 2

⁷ Lag 2021:890, *Visselblåsarlagen*, Kap. 1, § 3

⁸ Lag 2021:890, *Visselblåsarlagen*, Kap 5, § 9

⁹ Lag 2021:890, *Visselblåsarlagen*, Kap 1, § 8, 2

¹⁰ OSL 32 kap. § 3b

SU:s information

Styrdokumentet ”Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter”¹¹, uppdaterades (2022-06-30) för att innefatta även information om Visselblåsarlagen och ett avsnitt om hanteringstegen vid visselblåsarärenden. Information i styrdokumentet är främst riktad till handläggarna, dvs mottagarna av rapporteringar och utredarna.

Information till anställda om Visselblåsarlagen, ”Visselblåsning”, finns på SU:s medarbetarwebb¹². Informationen är i allmänhet tydligt skrivet och följande framgår:

- Avsikten för visselblåsning. (Rapportera om missförhållanden så att de kan utredas och åtgärdas)
- Vilka kan visselblåsa. (Nu kan en bredare grupp visselblåsa)
- Visselblåsare är skyddade mot repressalier.
- Hur ett missförhållande rapporteras - visselblåsning. (Det finns två möjligheter att visselblåsa: via webbformulär eller via telefon till SU:s visselblåsarfunktion, som hanteras av extern leverantör samt att du avgör om du vill vara anonym)
- Visselblåsning avser information eller misstanke om missförhållande.
- Visselblåsaren har rätt till bekräftelse om mottagning och återkoppling om åtgärder.
- När gäller inte visselblåsarlagen (här nämns exempelvis att lagen inte gäller om visselblåsningen är anonym).
- Krav på allmän intresse. (Detta är ett av kraven som behöver uppfyllas för att det ska vara fråga om visselblåsning.)
- Meddelarfrihet. (För offentligt anställda gäller meddelarfrihet att rapportera om misstänkta oegentligheter och korruption enligt meddelarfrihet och Visselblåsarlagen är ett komplement till grundlagen)
- Extern leverantör administrerar visselblåsarsystemet för SU.
- Andra rapporteringsvägar. (Lista över ärenden som inte är visselblåsarärenden enligt Visselblåsarlagen och vart de ska rapporteras)

Hemsidan innehåller också en länk till Visselblåsarlagen.

Övriga informationsinsatser bestod av en länk till SU:s regeldokumentet i ett nummer av Medarbetarnytt.

Universitetets chefjurist har vid en intervju bekräftat till IR att visselblåsning får göras anonymt¹³ och att Visselblåsarlagen gäller även då. Som nämnts ovan kan anonym visselblåsare inte räkna med att få återkoppling i ärendet på samma sätt. Dessutom gäller det alltid en absolut sekretess för rapportörens identitet.

¹¹ Dnr: SU FV-2268-22

¹² Medarbetare.su.se/anstallning/arbetsmiljo-och-lika-villkor/visselblasning

¹³ OSL, Kap. 32, § 3 b.

3.1.2 Kanaler för visselblåsning

Visselblåsarlagen om interna rapporteringskanaler

Av visselblåsarlagen framgår följande om interna rapporteringskanaler:

- ”En verksamhetsutövare ska ha interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning”¹⁴.
- ”Verksamhetsutövaren ska göra de interna rapporteringskanalerna tillgängliga så att följande personer som är verksamma hos verksamhetsutövaren kan rapportera om missförhållanden som förekommer i verksamhetsutövarens verksamhet: arbetstagare, volontärer, praktikanter, personer som utför arbete under verksamhetsutövarens kontroll och ledning, egenföretagare.”¹⁵
- ”Verksamhetsutövaren ska utforma sina interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering så att den rapporterade personen kan rapportera både skriftligt och muntligt och, om så begärs, vid ett fysiskt möte inom en skälig tid.”¹⁶
- ”Verksamhetsutövaren ska skriftligen dokumentera sina interna rapporteringskanaler och förfaranden.”¹⁷
- ”Verksamhetsutövaren ska lämna tydlig och lättillgänglig information om hur rapportering ska göras via de interna rapporteringskanalerna.”¹⁸

SU om interna rapporteringskanaler

Enligt SU:s regeldokument¹⁹ ansvarar medarbetare för att anmäla misstänkta oegentligheter eller brott till närmaste chef, som i sin tur överlämnar anmälningar om oegentligheter och brott till den som är utredningsansvarig, som framgår av punkt 3.1 (Anmälan av oegentligheter och brott).

Om en medarbetare vill anmäla ett missförhållande enligt visselblåsarlagen måste anmälan ske på det särskilda sätt som anges i punkt 3.2 i Handläggningsordningen (Anmälan av missförhållanden enligt visselblåsarlagen).²⁰ I punkt 3.2. anges att ”en anmälan om missförhållan-

¹⁴ Visselblåsarlagen, kap 5, § 2

¹⁵ Visselblåsarlagen, kap 5, §7.

¹⁶ Visselblåsarlagen, kap 5, 8,1

¹⁷ Visselblåsarlagen, kap 5, § 6

¹⁸ Visselblåsarlagen, kap 5, § 9, 1

¹⁹ Dnr SU FV-2268-22 ”Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter”, 2.2.2, tredje stycke och 3.1.

²⁰ Dnr SU FV-2268-22 ”Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter”, 2.2.2, fjärde stycke.

den enligt visselblåsarlagen initieras på det särskilda sätt som beskrivs på universitetets hemsida (Visselblåsarfunktionen). Rapportören kan välja att rapportera digitalt, via brev, telefon eller i samband med ett fysiskt möte. Anmälan mottas av säkerhetschef och personalchef”²¹

Informationen på universitetets hemsida (medarbetarwebben) om Visselblåsning, anger att ”du har två möjligheter för visselblåsning- via elektroniskt webbformulär (SU:s visselblåsarfunktion) eller via telefon. Din rapport hanteras av en extern leverantör.”²² Samma information upprepas under rubrik: Rapportera ett missförhållande – visselblåsa. Där återges dessa två möjligheter att rapportera, webbformulär eller telefon, men också att ”du kan även begära att få rapportera vid ett fysiskt möte. Din rapport hanteras av en extern leverantör (KPMG).”

Visselblåsarlagen om externa rapporteringskanaler

Enligt kap.6, 1§ är den myndighet som regeringen utser som behörig myndighet inom ett visst ansvarsområde skyldig att ha externa rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning.

SU:s rapporteringskanaler

SU är inte en så kallad behörig myndighet och därmed inte skyldig att ha extern rapporteringskanal.

SU har en rapporteringskanal, som administreras av KPMG. Visselblåsning kan ske via webbformulär, telefon och vid begäran genom ett fysiskt möte, som framgår av informationen om Visselblåsning på universitetets hemsida (medarbetarwebben).

I tidig information om visselblåsningskanaler av före detta säkerhetschef på medarbetarwebben²³ nämns både interna och externa rapporteringskanaler: att i den nya rapporteringskanalen kan anmälaren själv välja att rapportera internt eller extern samt att en extern visselblåsarfunktion inrättas för medarbetare.

²¹ Dnr SU FV-2268-22 ”Regler och handlägningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter”,3.2.

²² Medarbetare.su.se/anstallningar/arbetsmiljo-och-lika-vilkor/visselblasning, direkt i början av informationen. Samma text på gamla medarbetarwebben och på den nya 2024-05-02.

²³ ”Visselblåsning- så här gör du” , medarbetarwebben uppdaterat 2023-02-23, säkerhetschef via Kommunikationsavdelningen

3.1.4 Bedömning och rekommendationer

IR:s sammantagna bedömning om informationsspridning och rapporteringskanaler enligt Visselblåsarlagen är att det finns förbättringsmöjligheter.

Information om Visselblåsarlagen

SU:s regeldokument är ett äldre dokument om oegentligheter som har uppdaterats i juni 2022 med kortare information om Visselblåsarlagen och ett mer omfattande avsnitt om stegen för hantering av visselblåsarärenden. Uppdateringen av regeldokumentet var gjord innan SU hade etablerat rapporteringskanalen med KPMG och bestämt vilken roll de har i hanteringen. Rapporteringskanalen med KPMG etablerades runt mitten av juli 2022.²⁴

Informationen på medarbetarwebben innehåller motsägelser om anonymitet. I inledningen anges att ”du väljer om du vill vara anonym” och senare att Visselblåsarlagen inte gäller om ”du rapporterar anonymt” (under rubriken: När gäller inte Visselblåsarlagen). Något krav på att det ska vara möjligt att rapportera anonymt föreslogs inte i utredningen till lagförslaget, men lagen uppställer däremot inga hinder mot att låta visselblåsare rapportera anonymt.²⁵ Detta anser IR bör förtydligas så att personer som vill rapportera något inte avskräcks av information att visselblåsarlagen inte gäller vid anonym visselblåsning.

Information på medarbetarwebben är nyare än i regeldokumentet, riktar sig till dem som läser medarbetarwebben. Texten är mer informativ och tydligt skriven, vilket bedöms överensstämma med kraven om tydlighet på Visselblåsarlagen 9§, kap.5.

Det andra kravet är informationens lättillgänglighet i samma paragraf. Även det bedöms uppfylla kravet. Informationen är lättillgänglig om du använder sökfunktionen på SU:s hemsida eller på medarbetarwebben. Annars är informationen tillgänglig på medarbetarwebben/anställning/arbetsmiljö och lika villkor/Visselblåsning, vilket inte är lika lätt att hitta.

Övriga informationsinsatser bestod av länk till Visselblåsarlagen i ett nummer av *Medarbetar-nytt/notiser*. Inga informationsinsatser har riktats till den nya bredare gruppen som kan visselblåsa.

²⁴ Enligt uppgift från SU:s Säkerhetsfunktionen

²⁵ Institutet mot mutor, PP-presentation om Visselblåsarlagen till IIA (Internrevisionsföreningen)

Rapporteringskanaler för visselblåsning

Universitetets information både i regeldokumentet och på medarbetarwebben hänvisar visselblåsningen om missförhållanden enligt Visselblåsarlagen till rapporteringskanalen som hantearas av anlitad extern leverantör. Visselblåsning ska kunna ske skriftligt, per telefon eller vid begäran om ett fysiskt möte hos den externa leverantören. Därmed kan visselblåsningen göras på de tre sätten som krävs enligt Visselblåsarlagen.

Visselblåsarlagen kräver vidare att verksamhetsutövaren ska skriftligen dokumentera sina interna rapporteringskanaler och förfaranden²⁶. IR bedömer att universitetet skriftligen bör dokumentera sin visselblåsarkanal och förfaranden.

IR rekommenderar:

1. Uppdatera SU:s regeldokument gällande visselblåsning (visselblåsningskanaler, om anonymitet, bedömning av ärenden och stegen för hantering av ärenden).
2. Dokumentera skriftligen universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.
3. Uppdatera webbinformation gällande anonymitet vid visselblåsning.

3.2 Hantering av visselblåsningsärenden

3.2.1 Emottagande av rapporter, initial bedömning och bekräftelse om mottagande till visselblåsaren

Visselblåsarlagen om mottagarna av visselblåsarrapporter

”En verksamhetsutövare ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens vägnar:

- Ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterande personer
- Följa upp det som rapporteras
- Lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer

De som utses får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren eller hos någon som har anlitats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandena för verksamhetsutövarens räkning.”²⁷

²⁶ Lag 2021:890, Visselblåsarlagen, Kap 5 § 6

²⁷ Lag 2021:890 Visselblåsarlagen, Kap. 5, 5§

SU:s val av oberoende och självständiga mottagare för visseblåsningar

För att ta emot visseblåsningsrapporter har SU valt att använda en rapporteringskanal, som administreras av konsultföretaget KPMG. I egenskap som extern part kan KPMG antas vara både oberoende och självständig gentemot visseblåsarna.

Mottagare av visseblåsningsrapporter på SU i nästa steg är säkerhetschef om misstänkt för missförhållandet är extern/okänd person eller personalchef om misstänkt för missförhållande är en anställd. Båda dessa är också utredningsansvariga för sina visseblåsarärenden enligt SU:s regeldokument.²⁸ Båda har också vid intervjuer framfört att ifall den misstänkta i visseblåsningensärende är en anställd på Personalavdelningen eller personlig bekant till personalchefen, utreder säkerhetschefen ärendet. Och tvärtom om den misstänkta externa personen är bekant till säkerhetschefen, utreder personalchefen ärendet.

Initial bedömning och sortering av emottagna rapporter

Enligt intervjuer med SU:s utredningsansvariga emottar rapporteringskanalen flera typer av rapporter som inkommer, ej endast visseblåsningar enligt Visseblåsarlagen. Efter att KPMG har tagit emot rapporter till sitt system, gör KPMG en initial bedömning av inkomna rapporter och sorterar dessa till tre kategorier:

- visseblåsarärenden,
- andra oegentligheter
- övriga anmälningar

KPMG ska också skicka bekräftelse om mottagning av visseblåsarärende till visseblåsaren inom det i Visseblåsarlagen stipulerade 7 dagar till de ärenden som KPMG bedömt vara visseblåsarärenden.

3.2.2 Hantering av misstänkta för missförhållanden

Visseblåsarlagen

”En verksamhetsutövare ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens vägnar:

- Ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterande personer
- Följa upp det som rapporteras
- Lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterande personer

²⁸ Dnr SU FV-2268-22, ”Regler och handlägningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter”, 3.3.1.

De som utses får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren eller hos någon som har anlitats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandena för verksamhetsutövarens räkning.”²⁹

Visselblåsarlagen har inte regler om hur utredning av visselblåsarärendet ska ske. Lagen har dock regler om att visselblåsaren ska få återkoppling om vidtagna åtgärder senast inom 3 månader från det att ärendet har bekräftats mottaget, vilket betyder att visselblåsarärenden behöver utredas skyndsamt. Visselblåsarlagen har även regler om vilka som får ha tillgång till personuppgifter i ärendet, hur länge personuppgifter får behandlas, och att ärendet ska dokumenteras och diarieföras.

SU:s hantering

Enligt intervjuer fortsätter hantering genom att KPMG ger SU:s ansvariga utredare behörighet till hanteringssystemet och kopplar utredarnas behörigheter till ärenden som respektive utredare ska hantera i systemet.

Den slutliga bedömningen i samråd med chefsjuristen, vilken utredningsansvariga enligt SU:s regeldokument ska göra om rapporterade ärenden uppfyller kriterier för visselblåsarärenden eller inte, sker inte regelmässigt. Anledning enligt de intervjuade är att KPMG redan har gjort den bedömningen eller att utredningsansvariga kan göra den slutliga bedömningen.

Enligt chefsjuristen är det inte nödvändigt att samråda med honom om ärenden som KPMG initialt bedömt som visselblåsarärenden. Om någon av dessa ärenden inte skulle ha varit visselblåsarärenden, men fått hantering enligt visselblåsarlagen, är ingen skada skedd utan de kan istället sägas ha fått ”guldplätning”, dvs fått en mer avancerad hantering än nödvändigt. Däremot är det allvarligt om det inte görs en slutlig bedömning på ärenden som initialt har bedömts som ”andra oegentligheter”, om det sedan skulle visa sig att i den gruppen har funnits visselblåsarärenden, som inte behandlats som visselblåsarärenden. Det är alltid myndigheten som är ansvarig för hanteringen, ej en extern part.

SU:s regeldokument beskriver hur hanteringsstegen för visselblåsarärenden skulle se ut, men dokumentet var skriven innan KPMG:s rapporteringssystem var inkopplat. Det har vid intervjuer även framkommit oklarheter och olika tolkningar om regeldokumentets hanteringssteg och om vilka uppgifter KPMG har i hanteringen och var deras uppgifter slutar och när SU:s utredare tar över. Vem t.ex. skulle ge återkopplingen om vidtagna åtgärder inom 3 månader för visselblåsaren som visselblåsaren har rätt att få, m.m.

Okklarheter om hur regeldokumentets hanteringssteg i visselblåsarärenden skulle fungera i praktiken, vilka uppgifter som utförs av KPMG respektive SU:s utredare har aldrig testats pga. att universitetet inte har fått inrapporterat några ärenden som har bedömts vara visselblåsarärenden.

²⁹ Visselblåsarlagen, Kap. 5, 5§

3.2.3 Inga rapporterade visselblåsarärenden hittills

SU har inte haft några bekräftade visselblåsarärenden sedan Visselblåsarlagen trädde i kraft. Under intervjuer har det nämnts att det är viktigt att informera för att skapa kännedom om visselblåsarlagen. IR har, för att erhålla jämförande statistik, inhämtat uppgifter från tre andra stora universitet om antalet hittills rapporterade visselblåsarärenden.

Universitet	Inkomna rapporter	Varav visselblåsarärenden
Göteborgs universitet	19 inkl. egna systemtester	2, men rör om samma ärende
Lunds universitet	10	1
Uppsala universitet	19. Nytt system sedan aug 2023.	2
Stockholms univ.	17	0

Av tabellen ovan kan konstateras att antalet visselblåsarärenden inom de största universiteterna vid tidpunkten för denna granskning var få, och att Stockholms universitet är det enda lärosätet av dessa där inget ärende hittills blivit aktuellt.

3.2.4 Följs det upp att visselblåsarprocessen fungerar, hanteras på avsett sätt och är känd i organisationen

SU har inga regler om uppföljning hur visselblåsarprocessen fungerar och som nämnts ovan har inga visselblåsarärenden hittills inrapporterats.

3.2.5 Bedömning och rekommendationer

I nuläget kan IR inte helt bedöma om hanteringskedjan av visselblåsarärenden följer SU:s regler eftersom universitetet ännu inte haft några ärenden som bedömts vara visselblåsarärenden. Vidare behöver regeldokumentet uppdateras.

Hantering av visselblåsningsärenden

Det finns oklarheter i form av olika tolkningar om hur hanteringsstegen i visselblåsarärenden skulle gå till i praktiken. Det som står i SU:s regeldokument om hanteringen samt om KPMG:s uppdrag i hantering behöver uppdateras eftersom dokumentet har skrivits när Visselblåsarlagen var ny och innan det hade bestämts att anlita KPMG och deras rapporteringssystem för rapportering och hantering. Hantering av visselblåsningsärenden har än så länge inte heller testats i praktiken eftersom inga ärenden hittills har bedömts att vara visselblåsarärenden.

Givet organisationens storlek är det viktigt att information om möjligheten att visselblåsa om missförhållanden är tillgänglig och känd bland universitetets medarbetare. Förutom att uppdatera regeldokumentet och dokumentera den externa kanalens uppdrag/roll i hantering av ärenden behöver SU säkerställa att det bland ärenden som initialt bedömts och sorterats som ”andra oegentligheter” inte finns visselblåsarärenden. Detta för att det alltid är myndigheten, ej konsulter, som bär ansvaret om en visselblåsarärende har felaktigt sorterats som annan oegentlighet och blir inte hanterad enligt kraven för visselblåsarärende.

IR rekommenderar:

4. Universitetet behöver säkerställa att bland de ärenden som initialt bedömts som ”andra oegentligheter” inte finns visselblåsarärenden.

Riktlinjer för Internrevisionen

Typ av dokument	Riktlinjer
Beslutad av	Universitetsstyrelsen
Beslutsdatum	2024-09-20
Dnr	SU FV-0495-24
Giltighetstid	2024-09-20 - t.o.m./tillsvidare
Ersätter dokument	Riktlinjer för Internrevisionen, Stockholms universitet Dnr SU FV-1.1.6-0620-21, 2021-09-23
Ansvarig förvaltningsavdelning	Internrevisionen
Ansvarig handläggare	Tobias Bjöörn

Beskrivning: Internrevisionen är en organisatoriskt fristående funktion placerad direkt under universitetsstyrelsen. Internrevisionen granskar och lämnar förslag till förbättring av processen för intern styrning och kontroll vid universitetet. Riktlinjer för Internrevisionen vid Stockholms universitet beslutas av universitetsstyrelsen i enlighet med 10 § internrevisionsförordningen (2006:1228). Riktlinjerna beskriver Internrevisionens syfte, uppdrag, befogenheter och arbetssätt.

1 Inledning

Internrevisionen är en organisatoriskt fristående funktion placerad direkt under universitetsstyrelsen. Internrevisionen granskar och lämnar förslag till förbättring av processen för intern styrning och kontroll vid universitetet. Riktlinjer för Internrevisionen vid Stockholms universitet beslutas av universitetsstyrelsen i enlighet med 10 § internrevisionsförordningen (2006:1228). Riktlinjerna beskriver Internrevisionens syfte, uppdrag, befogenheter och arbetsätt.

2 Internrevisionens uppdrag

Internrevisionen ska granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll. Internrevisionen ska utifrån en analys av verksamhetens risker självständigt granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515). Internrevisionen skall omfatta den verksamhet som universitetet bedriver eller ansvarar för.

Internrevisionens arbete ska bedrivas i enlighet med bestämmelserna i Internrevisionsförordningen samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd/anvisningar till förordningen (SFS 2006:1228). Internrevisionen ska även följa Internationella riktlinjer för internrevisorer (IPPF) från The Institute of Internal Auditors (IIA), inklusive den yrkesetiska koden, dvs de principer och standarder i området etik och professionalitet i de globala standarderna för internrevision, som anses vara internrevisorernas etiska kod. Principerna är: visa integritet, upprätthålla objektivitet, visa kompetens, utöva lämplig yrkesomsorg, samt upprätthålla konfidentialitet.

3 Ansvar, befogenheter och oberoende

Internrevisionen svarar, tillsammans med verksamheten i övrigt, för att universitetsstyrelsen får underlag för att utöva sitt ansvar enligt 3 § myndighetsförordningen (2007:515), högskolelagen (1992:1434) samt kap 2 § 2 i högskoleförordningen (1993:100).

Internrevisionen är en organisatoriskt fristående funktion direkt under universitetsstyrelsen. Internrevisionen granskar och bedömer självständigt universitetets ledningsprocesser, riskhantering och den interna styrningen och kontrollen. Funktionen har en egen budget.

För att säkra efterlevnad till kraven på att bedriva en oberoende, objektiv gransknings- och rådgivningsverksamhet ska Internrevisionen inte delta operativt i den verksamhet som den är satt att granska. Internrevisionen får inte avlasta någon funktion inom Stockholms universitet och får inte heller delta i beslut gällande universitetets verksamhet.

Internrevisionen har rätt att ta del av information och dokument i den omfattning som

Internrevisionen bedömer nödvändig för att kunna fullgöra sina uppdrag. Om Internrevisionen varit förhindrad att ta del av information som är väsentlig för ett uppdrags genomförande ska Internrevisionen upplysa om det i sin rapportering och ange hur det kan ha begränsat granskningen.

4 Organisation

4.1 Universitetsstyrelsen

Styrelsen är uppdragsgivare och har det ansvar för Internrevisionen som anges i Internrevisionsförordningen (2006:1228) med tillhörande föreskrifter och allmänna råd. Här framgår det att styrelsen ska besluta om:

- Riktlinjer för internrevisionen
- Revisionsplan för internrevisionen
- Åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer

4.2 Revisionsutskott

Revisionsutskottet är ett beredande organ inom universitetsstyrelsen i frågor som rör intern styrning och kontroll och rapporterar regelbundet till styrelsen. Chefen för Internrevisionen medverkar i revisionsutskottets möten.

Internrevisionens årliga riskanalys, förslag till revisionsplan, granskningsrapporter och internrevisionens årsrapport ska diskuteras i revisionsutskottet. Internrevisionen har även möjlighet att initiera andra ärenden inom sitt ansvarsområde till revisionsutskottet.

4.3 Internrevisionschef

Chefen för Internrevisionen anställs vid Stockholms universitet efter beslut av universitetsstyrelsens ordförande. Styrelsens ordförande beslutar om lön för chefen för Internrevision, efter samråd med rektor avseende lönestrukturen inom universitetet.

Internrevisionschefen svarar för:

- Att internrevisionens mål uppnås.
- Att årligen utarbeta ett förslag till riskbaserad revisionsplan, där föreslagna granskningar planeras med avseende på tidpunkt, omfattning, metod och interna alternativa externa resurser.
- Att säkerställa att internrevisionen bedrivs i enlighet med interna och externa regelverk.
- Att inom ramen för budget och regelverk besluta om interna och externa specialistkompetenser för arbetet.

- Att säkra att extern kvalitetsgranskning genomförs vart femte år i enlighet med standards.

4.4 Resurser

Internrevisionen ska tillförsäkras resurser, tid och kompetens, för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Budget för internrevisionen bereds av internrevisionschefen.

Internrevisionschefen ska snarast meddela universitetsstyrelsen om det saknas resurser eller kompetens för att fullgöra det revisionsarbete som planerats.

Granskning för internrevisionens räkning kan utföras av externa konsulter vid resursbrist eller om granskningen kräver kompetens som ligger utanför internrevisionens aktuella kunskapsområde. Internrevisionsplanen bör innehålla uppgift om vilka planerade insatser som kommer att genomföras med anställd personal respektive externa konsulter.

5 Arbetssätt

Internrevisionens bidrag till att utveckla universitetets interna styrning och kontroll kan ske genom granskningsuppdrag alternativt rådgivningsuppdrag. Arbetssätt för dessa två olika inriktningar beskrivs översiktligt nedan.

5.1 Internrevisionsgranskningar

5.1.1 Riskanalys och revisionsplan

Internrevisionen ska årligen upprätta och dokumentera en riskanalys i syfte att identifiera väsentliga riskområden som kan vara aktuella för granskning. Riskanalysen ska utgå från såväl organisationens egen riskanalys som från internrevisionens egen riskidentifiering. I analysen ingår att bedöma risken för otillbörlig påverkan, bedrägeri eller annan oegentlighet.

Baserat på risk- och prioriteringsarbetet tar internrevisionschefen fram ett förslag till revisionsplan för nästkommande år. I förslaget till revisionsplan ska även preliminära förslag på granskningsområden för de två nästkommande åren presenteras. Prioriterade riskområden för de sammanlagt tre åren ska vara en spegling av internrevisionens riskanalys och prioriteringsarbete.

Internrevisionens förslag till revisionsplan bereds i revisionsutskottet och presenteras för styrelsen för diskussion vid novembermötet. Styrelsen fattar därefter beslut om revisionsplanen vid decembermötet.

Väsentliga avsteg från fastställd revisionsplan under löpande kalenderår ska beslutas av universitetsstyrelsen. Med väsentligt avsteg avses att ett eller flera granskningsuppdrag i en

beslutad revisionsplan utgår eller tillkommer. Revisionsutskottet kan godkänna mindre avvikelser från revisionsplanen, exempelvis förändringar i uppskattad tid för en revision eller förändrad tidplan för enskilda granskningar. Revisionsutskottet ska löpande hållas underrättat om revisionsplanens genomförande.

5.1.2 Genomföra granskning

Varje enskild granskning inleds med en fördjupad riskanalys för att säkerställa relevanta fokusområden/revisionsfrågor i granskningen. En övergripande granskningsplan och ett mer detaljerat granskningsprogram upprättas för varje enskilt granskningsuppdrag.

Bedömning av den enskilde revisorns objektivitet och internrevisionens oberoende ska genomföras före varje granskningsuppdrag.

Internrevisionens granskningar ska dokumenteras på sådant sätt att underlag för bedömningar kan spåras. Intern kvalitetssäkring av genomförda granskningar beskrivs i avsnitt 9.

Avslutade granskningar sammanställs i en skriftlig rapport med iakttagelser, bedömningar och rekommendationer. Om internrevisionen varit förhindrad att ta del av information som är väsentlig för ett uppdrags genomförande ska internrevisionen upplysa styrelsen om det i sin rapportering och ange hur det kan ha begränsat granskningen.

Den som ansvarar för berörd verksamhet ska ges möjlighet att faktakontrollera rapporten och lämna synpunkter på det sakliga innehållet. Internrevisionen fastställer därefter rapporten och lämnar den till rektor för yttrande om vilka åtgärder som avses bli vidtagna med anledning av rapportens bedömningar och rekommendationer. Slutligen presenteras rapporten, tillsammans med rektors yttrande, för styrelsen som i sin tur fattar beslut om åtgärder. Internrevisionens granskningar rapporteras löpande till styrelsen i samband med avslutade rapporter.

Om internrevisionschefen anser att universitetsledningen godtar en oacceptabel risknivå ska internrevisionschefen ta upp saken med ledningen och, om bedömningen därefter kvarstår, med revisionsutskottet/styrelsen.

Iakttagelser av förhållanden som fordrar omedelbar åtgärd ska rapporteras till styrelsen och rektor så snart som möjligt, även under pågående granskning.

5.1.3 Uppföljning och årsrapport

Internrevisionen ska lämna en årsrapport till styrelsen över det gångna årets arbete. I rapporten ska resultatet från uppföljningar av tidigare granskningar samt utfört kvalitetssäkringsarbete ingå. I årsrapporten ska eventuella avvikelser från beslutad revisionsplan kommenteras. Det gäller även eventuella åtgärder som beslutats av universitetsstyrelsen men som verksamheten inte har genomfört.

Årsrapporten innehåller även internrevisionens uttalande om myndighetens interna styrning och kontroll utifrån årets granskningar. Internrevisionens bedömning av den interna styrningen och kontrollen ska presenteras så att det kan vara en del av underlaget för styrelsens uttalande om intern styrning och kontroll i årsredovisningen.

5.2 Rådgivningsuppdrag

Styrelsen och rektor kan även tilldela Internrevisionen enskilda rådgivningsuppdrag om det uppstår behov av särskilda utredningar eller annan form av rådgivning avseende universitetets interna styrning och kontroll.

Internrevisionschefen avgör om ett rådgivningsuppdrag kan antas i mån av resurser, kompetens och med utgångspunkt om uppdraget bedöms kunna förbättra organisationens interna styrning och kontroll. Internrevisionschefen avgör även om uppdraget kan antas utan att påverka Internrevisionens oberoende ställning. Större kända utredningar/rådgivningsuppdrag ska inkluderas i Internrevisionens revisionsplan.

Syfte, omfattning och form för avrapportering av antagna rådgivningsuppdrag/särskilda utredningar utformas i samråd med beställaren, utifrån identifierat behov. Om ett rådgivningsuppdrag identifierar väsentliga brister i myndighetens interna styrning och kontroll ska detta rapporteras till styrelsen under pågående uppdrag.

Internrevisionen kan i rådgivande syfte delta i referensgrupper till projekt och andra möten, under förutsättning att Internrevisionens oberoende ställning inte påverkas

6 Kommunikation

Styrelsen och revisionsutskottet

Internrevisionschefen har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Regelbundna möten ska ske mellan internrevisionschef och revisionsutskott. Dessa möten ska ge möjlighet till att bland annat bereda Internrevisionens ärenden samt till avstämning av aktuella frågor.

Universitetsledningen

Internrevisionschefen ska ha regelbundna avstämningsmöten med rektor och universitetsdirektör.

Internrevisionen ska underrättas vid förändring i till exempel organisation eller riskstrategi som kan påverka verksamhetens riskprofil.

7 Samverkan

Riksrevisionen

Internrevisionen och Riksrevisionen kommunicerar revisionsplan, granskningsrapporter samt årsrapport till varandra i syfte att dela information och säkerställa att planerade granskningar ej överlappar varandra.

Intern samverkan

Internrevisionen bör ha en kontinuerlig dialog med universitetsförvaltningens avdelningar samt de två vetenskapsområdena för gemensamt erfarenhetsutbyte och information om pågående verksamhet. Internrevisionen bör informera berörda delar av verksamheten om årets revisionsplan. Internrevisionsrapporter som berör väsentliga delar av verksamheten bör publiceras på medarbetarwebben för information.

Internrevisionen ska ha informationsutbyte med andra funktioner inom universitetet som har en granskande roll, exempelvis verksamhetsrevisorer och dataskyddsombud, i syfte att undvika dubbelarbete mellan de olika funktionernas granskningar och för att undvika onödig belastning av verksamheten.

8 Kompetensutveckling

Internrevisorer ska besitta de kunskaper, färdigheter och annan kompetens som behövs för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Internrevisionen ska fortlöpande utveckla sin yrkeskompetens utifrån upprättade kompetensutvecklingsplaner.

Internrevisorer som är certifierade (CIA respektive CISA) ska ges utrymme för tillräcklig kompetensutveckling för att kunna upprätthålla certifieringen.

Internrevisionschefen ska erbjudas utvecklingssamtal med styrelseordförande.

9 Kvalitetssäkring och uppföljning

Intern kvalitetssäkring

Internrevisionschefen ska löpande följa upp att utförda gransknings- och rådgivningsuppdrag utförs i enlighet med denna riktlinje, interna styrdokument och mallar, aktuell internrevisionsplan samt budget. Internrevisionschefen ska årligen följa upp om riktlinjerna efterlevs samt bedöma behov av uppdatering.

Internrevisionschefen ansvarar för att årligen undersöka hur funktionen uppfattas och använda resultatet i kvalitetsförbättrande syfte i enlighet med program för kvalitetsförbättring inom

internrevisionen. Arbetet innefattar bland annat årlig självvärdering av internrevisionsprocessen med stöd av ESV:s årliga enkät om myndigheters internrevision, självvärdering utifrån IPPFs standards samt årlig utvärdering av Internrevisionens arbete genom en enkät till revisionsutskottet.

Resultatet av den interna kvalitetssäkringen presenteras för Revisionsutskottet, samt rapporteras till universitetsstyrelsen genom avlämnandet av Internrevisionens årsrapport.

Extern kvalitetssäkring

Internrevisionens verksamhet ska genomgå kvalitetsutvärdering av en extern part vart femte år. Internrevisionschefen ska ta initiativet till en extern utvärdering i samråd med revisionsutskottet.

Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet

Typ av dokument	Policy
Beslutad av	Universitetsstyrelse
Beslutsdatum	2024-09-20
Dnr	SU FV-2846-24
Giltighetstid	2024-09-20 - tillsvidare
Ersätter dokument	Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet, dnr SU FV-4215-22 2022-12-02
Ansvarig förvaltningsavdelning	Ekonomiavdelningen
Ansvarig handläggare	Bertil George

Stockholms universitet förvaltar donerade medel för finansiering av forskning och utbildning vid universitetet i enlighet med av donatorer angivna villkor.

Denna placeringspolicy avser donationer som utgör stiftelser med anknuten förvaltning till Stockholms universitet enligt stiftelselagen (1994:1220).

Förmögenheten ska enligt stiftelselagen kap 2 § 4 placeras på ett godtagbart sätt.

Innehåll

1. Inledning
 - 1.1 Målsättning
 - 1.2 Syfte med placeringspolicyn
 - 1.3 Uppdatering och ändring placeringspolicyn
2. Ansvarsfördelning
 - 2.1 Löpande förvaltning
3. Förvaltningsprinciper
4. Placeringsregler
 - 4.1 Tillåtna tillgångsslag
 - 4.2 Portföljallokering
 - 4.3 Valutapolicy
5. Aktier
 - 5.1 Generella regler
 - 5.2 Derivat
 - 5.3 Benchmark
6. Räntebärande värdepapper
 - 6.1 Generella regler
 - 6.2 Benchmark
7. Alternativa placeringar
 - 7.1 Hedgefonder
 - 7.1.1 Derivat
 - 7.1.2 Benchmark
 - 7.2 Övriga alternativa placeringar
8. Likvida medel
9. Rapportering

10. Beredskapsplan

11. Externa kapitalförvaltare

1 Inledning

Stockholms universitet förvaltar donerade medel för finansiering av forskning och utbildning vid universitetet i enlighet med av donatorer angivna villkor. Denna placeringspolicy avser donationer som utgör stiftelser med anknuten förvaltning till Stockholms universitet enligt stiftelselagen (1994:1220).

1.1 Målsättning

Förmögenheten ska enligt stiftelselagen kap 2 § 4 placeras på ett godtagbart sätt. Vid bedömningen av godtagbar placering ska hänsyn tas till flera olika faktorer exempelvis:

- säkerhet och riskspridning
- trygghet mot nominella förluster
- inflationsskydd

Stiftelsernas kapital ska förvaltas så att en långsiktig real värdetillväxt i kombination med god direktavkastning uppnås.

1.2 Syfte med placeringspolicyn

Placeringspolicyn ska ange övergripande regler för hur kapitalförvaltningen för anknutna stiftelser ska bedrivas.

Policyn anger:

- Ansvarsfördelningen för kapitalförvaltningen
- Hur den strategiska tillgångsstrukturen ska vara beskaffad
- Vilka finansiella risker stiftelserna ska kunna ta samt hur riskerna ska begränsas
- Hur uppföljning och utvärdering av förvaltningen ska genomföras

1.3 Uppdatering och ändring placeringspolicy

Placeringspolicyn ska uppdateras när så erfordras med hänsyn till förändringar på de finansiella marknaderna eller andra förhållanden.

2 Ansvarsfördelning

Enligt Högskolelagen (1992:1434) har universitetsstyrelsen inseeende över universitetets alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs. Då universitetet lyder under denna lag är universitetsstyrelsen stiftelsernas högsta organ.

Ansvarsfördelningen för stiftelser anknutna till Stockholms universitet regleras i dokumentet ”Arbetsordning vid Stockholms universitet”, dnr SU FV-1.2.1-2744-19, fastställd 2019-09-16.

2.1 Löpande förvaltning

Universitetsdirektören ansvarar enligt nedan:

- Ansvarar för den löpande förvaltningen av stiftelserna
- Ansvarar för att placeringspolicyn och placeringsrådets beslut efterlevs
- Är firmatecknare för stiftelserna

Universitetsdirektören är ledamot i placeringsrådet.

Ekonomiavdelningen utför den dagliga administrativa förvaltningen av stiftelserna. Där ingår:

- Bokföring och upprättande av årsredovisningar
- Utbetalning av bland annat stipendier och bidrag
- Upprättande och undertecknande av skatte- och inkomstdeklarationer för varje stiftelse
- Förvaltning av fastigheter som ingår i stiftelsers egendom
- Kontakter med Länsstyrelsen, Kammarkollegiet, Skatteverket, revisorer och handläggare vid institutioner inom universitetet
- Beredning av ärenden inför beslut av universitetsstyrelsen, rektor och förvaltningschefen
- Företräda stiftelserna externt enligt fullmakt från förvaltningschefen
- Deltagande i placeringsrådets möte och föredragning av aktuella frågor

Ekonomiavdelningen hanterar nya donationer som kommer till Stockholms universitet via gåvobrev och testamentariskt förordnande. I hanteringen ingår upprättande av olika handlingar och beslutsunderlag som krävs för att en stiftelsebildning ska kunna ske.

I juridiska frågor rådfrågar ekonomiavdelningen jurister vid Rättssekretariatet.

Ekonomiavdelningen bereder och rapporterar till placeringsrådet enligt följande

- Rapporterar avvikelser från placeringspolicyn
 - Sammanställer underlag för uppföljning av förvaltningsresultat
 - Avger rapportering om förvaltningsresultatet till placeringsrådet löpande.
 - Initierar och bereder uppdateringar av placeringspolicyn
 - Upprättar kravspecifikation och utvärderar externa förvaltare i samband med anlåtande av ny förvaltare.
 - Föreslår val av och i förekommande fall avveckling av externa förvaltare
- Ekonomiavdelningen ska rapportera följande till styrelsen

- Årssammanställning för de samförvaltade stiftelserna. I denna rapportering ska ingå
 - a. förmögenhetens sammansättning, utveckling och marknadsvärde
 - b. väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter räkenskapsårets utgång
 - c. ekonomiavdelningens arbete
- Årsredovisning av de stiftelser som inte ingår i samförvaltningen. Samma rapportering som ovan.
- Placeringspolicyn som ska fastställas en gång per år.
- Dokumentet "Förvaltning av donationer och stiftelser vid Stockholms universitet" som ska fastställas en gång per år.

3 Förvaltningsprinciper

Kapitalförvaltningen ska handhas av Ekonomiavdelningen vid Stockholms universitet. Kapitalet ska placeras hos diskretionära förvaltare om inte särskilda skäl finns för annan placering, vilket ska meddelas styrelsen.

Den diskretionära förvaltningen ska ske hos en eller om möjligt flera förvaltare. Förvaltarna ska stå under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande för utlandet.

Placering i fastigheter och byggnader får endast ske i de stiftelser där stadgarna så medger.

Upptagande av lån för att finansiera placeringsverksamheten är inte tillåtet.

Placering av kapitalet ska ske på ett etiskt och miljömässigt godtagbart sätt. Placeringar ska göras i företag som följer kraven i de internationella konventioner och riktlinjer för miljö, mänskliga rättigheter och korrupktion. Exempel på internationella normer som ska följas av de bolag stiftelsernas förmögenhet investeras i är:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- OECD Riktlinjer för multinationella företag

- ILO:s kärnkonvention om rättigheter i arbetslivet
- Rio-deklarationen om miljö och utveckling
- FN:s konvention mot korruption

Investeringar ska väljas bort i bolag med produktion (inklusive utvinning) inom fossila bränslen. Investeringar får inte ske i företag där mer än fem procent av de totala intäkterna kommer från produktion av vapen, alkohol, tobak, spel, pornografi.

De diskretionära förvaltarna åläggs att granska sina investeringar i detta avseende.

4 Placeringsregler

4.1 Tillåtna tillgångsslag

Stiftelsernas kapital får placeras i följande tillgångsslag:

- Svenska räntebärande papper och garantiprodukter
- Utländska räntebärande papper och garantiprodukter
- Svenska aktier och aktierelaterade värdepapper (som t ex konvertibla skuldebrev, teckningsrätter, derivatinstrument på underliggande aktier eller kapital)
- Utländska aktier och aktierelaterade värdepapper (som t ex konvertibla skuldebrev, teckningsrätter, derivatinstrument på underliggande aktier eller kapital)
- Alternativa placeringar (se punkt sju för definition)
- Likvida medel (bankinlåning)
- Övriga värdepapper med god säkerhet (t ex reverser)

Placering får ske i värdepappersfonder vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i denna placeringspolicy och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn.

4.2 Portföljallokering

Normalportföljen anger den totala portföljens strategiska, långsiktiga fördelning mellan tillgångsslag. Fördelning (uttryckt i SEK) ska gälla totalt för till Stockholms universitets anknutna förvaltade stiftelser.

Intervallen i tabellen nedan anger de limiter inom vilka tillgångsslagen får variera under kortare perioder, för att tillvarata möjligheter som ges av kortfristiga svängningar på de olika marknaderna.

Tillgångslag Portföljen totalt %	Normalvikt och limiter		
	Min	Normal	Max
- Räntebärande värdepapper	20	40	75
- Aktier	25	50	70
- Alternativa placeringar	0	10	20

Vid beräkning av portföljens värde och limiter ska portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid nödvändig hänsyn tas till den risk som överskridande innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

4.3 Valutapolicy

Sker placeringar i utländska värdepapper ska valutarisken beaktas. Investeringar i hedgefonder som arbetar för att skapa en absolut avkastning i en utländsk valuta ska vara valutakurssäkrade till SEK (företrädesvis genom att förvaltaren ombesörjer valutasäkringen). Valutasäkring av utländsk valuta till svenska kronor får göras för övriga tillgångar. Resultat och positionsmätning ska inkludera valutasäkring.

5 Aktier

5.1 Generella regler

Av portföljens förvaltade medel får högst 70 procent och lägst 25 procent placeras i aktier. Under aktier innefattas även aktierelaterade instrument som förlagsbevis, konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätter till nyteckning, teckningsoptioner och del- eller teckningsrätter.

Aktieplaceringarna får endast ske i börsnoterade svenska och utländska aktier samt aktiefonder som står under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet och som är noterade på reglerad marknadsplats.

Placeringar i ett och samma aktiebolag får inte överskrida 15 procent av aktieplaceringarna. Röstvärdet eller kapitalet får inte överskrida 5 procent i ett och samma bolag. Vidare får högst 30 procent placeras i samma sektor enligt den övergripande nivån för GICS (Global Industry Classification Standard).

5.2 Derivat

Handel med derivatinstrument är endast tillåten på underliggande aktier eller kapital. Optioner ska främst användas för att minska risken i förvaltningen. Derivatinstrument kan även användas i syfte att effektivisera eller öka avkastningen i förvaltningen i enlighet med intentionerna i denna placeringspolicy. Handel med derivatinstrument får inte ske på sådant sätt att portföljen avviker eller efter inlösen (eller motsvarande) kommer att avvika från reglerna i denna placeringspolicy. Optionskontrakt ska vara standardiserade och föremål för handel på OM Stockholmsbörsen eller på motsvarande utländsk institution som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

5.3 Benchmark

Referensindex för utvärdering av den svenska aktieportföljen är OMX Stockholm Gross Index. MSCI World Index Total Return (SEK) ska användas som referensindex för utvärdering av den utländska aktieportföljen.

6 Räntebärande värdepapper

6.1 Generella regler

Av portföljens förvaltade medel får högst 75 procent och lägst 20 procent placeras i räntebärande placeringar och garantiprodukter. Högst 50 procent får utgöras av räntebärande instrument som emitterats i utländsk valuta av godkända emittenter. Högst 20 procent av räntebärande värdepapper får utgöras av andra värdepapper med god säkerhet, t ex reverser.

För att begränsa kreditrisken i portföljen sätts enhandslimiten för olika riskklasser. Vid placering i räntebärande värdepapper gäller följande limiten.

Kategori	Max andel per emittent/kategori	Max andel per emittent
Svenska staten eller av svenska staten garanterat värdepapper		100
Svenska eller utländska låntagare med långfristig rating om AAA alt Aaa	100	50
Svenska eller utländska låntagare med långfristig rating om lägst tex AA eller Aa2	50	50
Svenska eller utländska låntagare med långfristig rating om lägst tex BBB eller Baa2	25	25
Låntagare med kortfristig rating om A-1+ eller P-1	50	50

Ratingen enligt tabellen hänför sig till Standard & Poor's eller Moody's. Skulle låntagaren ha rating från både Standard & Poor's och Moody's krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Aktieindexobligationer får endast göras med svenska emittenter. Godkända emittenter för underliggande aktieindexobligationer är Handelsbanken, Kommuninvest och Svensk Exportkredit.

6.2 Benchmark

Referensindex för utvärdering av svenska placeringar ska vara OM Stockholmsbörsens obligationsindex, OMRX Bond All 1-3 y Index. För utländska placeringar ska JP Morgan Global Government Bond index användas.

7 Alternativa placeringar

7.1 Generella regler

Med alternativ investeringar avses investeringar som inte ryms inom tillgångsslagen räntebärande värdepapper eller aktier. Av portföljens förvaltade medel får högst 20 procent och lägst 0 procent placeras i alternativ placeringar.

De alternativa placeringarna indelas i följande kategorier:

- Hedgefonder
- Övriga alternativa investeringar

7.2 Hedgefonder

Placering är tillåten i hedgefonder som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn. Hedgefonder ska vara föremål för månadsvis handel (inlösen och köp) eller mer frekvent handel. För att sprida förvaltarrisken ska en enskild hedgefond inte utgöra mer än 5 procent av den totala portföljen. Hedgefonder kan användas i förvaltningen om de uppfyller policyns etiska och miljömässiga krav.

7.2.1 Derivat

Handel med derivatinstrument kan ingå som en naturlig del av den aktiva förvaltningen inom hedgefonder.

7.2.2 Benchmark

För hedgefonder ska OMRX Treasury Bill TR SEK +3,0 procentenheters avkastning per år användas.

7.3 Övriga alternativa placeringar

Investeringar i övriga alternativa tillgångsslag är tillåten i fonder. Investeringen ska säkerställas så att kapitalet kan avvaras under hela den avtalade bindningsperioden. En investering i tillgångsslaget ska ske efter dialog mellan placeringsrådet och den diskretionära förvaltaren. Varje enskild investering får inte utgöra mer än 5 procent av den totala portföljen. Övriga alternativa placeringar kan användas i förvaltningen om de uppfyller policyns etiska och miljömässiga krav.

Investeringar får ske i

- Fastighetsfonder
- Infrastrukturfonder
- Microlån

8 Likvida medel

Likvida medel definieras som medel på depåkonto och bankräkning. Likvida medel får ej placeras på fondkommissionärs checkräkning utan Förvaltningschefens medgivande. Det kapital som varje år beviljas att delas ut till destinatär i stiftelsen får endast placeras på inlåningskonto i bank under det år utbetalningen ska ske.

9 Rapportering

En utvärdering av portföljens resultat ska göras till Placeringsrådets möten eller oftare om marknadsläget så kräver.

Rapporteringen ska innehålla

- Resultat under perioden med jämförelse mot fastställda index
- Riskrapport i form av efterlevnad av restriktioner i placeringspolicyn
- Sammanställning (marknadsvärde) av total förmögenhet och uppdelning per tillgångsslag
- Förändringar i portföljens sammansättning med kommentarer

10 Beredskapsplan

I händelse av stora kursfall ska Placeringsrådet skyndsamt underrättas. Med stort kursfall avses mer än 10 procent på OMXS30 index på en vecka.

11 Externa kapitalförvaltare

Placeringsrådet fattar beslut om förvaltningsuppdrag i enlighet med placeringspolicyn.

Vid beslut av placeringsrådet att anlita extern förvaltare av hela eller delar av stiftelsernas tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal.

Förvaltarnas förmåga att uppnå god värdetillväxt och direktavkastning samt efterlevande av placeringspolicyns regler ska löpande utvärderas.

Stockholms
universitet

BESLUT
2024-09-20

Dnr SU FV-2732-24

Universitetsstyrelsen

Ulf Nyman
Utredare
Rektors kansli

Tidplan inför beslut om ställning som studentkår vid Stockholms universitet för perioden 2025-07-01 – 2028-06-30

Bakgrund

En studentsammanslutning som vill få ställning som studentkår vid ett lärosäte ska ansöka om detta hos den berörda högskolan/universitetet, vilket framgår av 3 § studentkårsförordningen (2009:769). För att kunna beviljas ställning som studentkår måste, enligt 4 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434), kraven i 4 kap. 9-14 §§ samma lag vara uppfyllda.

Om kraven uppfylls ska lärosätet bevilja studentsammanslutningen ställning som studentkår för en treårsperiod vid en eller flera organisatoriskt eller geografiskt avgränsade delar av lärosätet, enligt 4 § studentkårsförordningen. Av 10 § studentkårsförordningen framgår vidare att ett beslut om att ge en studentsammanslutning ställning som studentkår kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH), och att nämndens beslut inte får överklagas.

Om en studentkår under mandatperioden inte längre skulle uppfylla samtliga ställda krav, eller om en ansökan om att inte längre ha ställning som studentkår lämnas in, kan beslutet om ställning som studentkår hävas, enligt 5 § studentkårsförordningen.

Om det inom ett av lärosätets verksamhetsområden inte finns någon studentkår ska universitetet anordna direkta eller indirekta val av studentrepresentanter för det verksamhetsområde som står utan studentkår, vilket framgår av 9 § studentkårsförordningen.

Universitetsstyrelsens beslut från 2021 om innevarande mandatperiod

Universitetsstyrelsen beslutade 2021-12-03 att ge tre studentsammanslutningar ställning som studentkår vid Stockholms universitet för perioden 2022-07-01 – 2025-06-30. Dessa var Stockholms universitets studentkår (SUS), Föreningen Ekonomerna och Studentkåren DISK.

Föreningen Ekonomerna har ställning som studentkår vid Företagsekonomiska institutionen och DISK har ställning som studentkår vid Institutionen för data- och systemvetenskap, och dessa två representerar och tillvaratar studenternas intressen rörande utbildning och studier lokalt vid respektive institution. SUS har ställning som studentkår vid övriga delar av Stockholms universitet och är den studentkår som representerar studenterna i bland annat fakultets- och områdesnämnder samt i universitetsstyrelsen.

Vid förra ansökningstillfället ansökte SUS om att få ställning som studentkår med hela universitetet som verksamhetsområde med undantag för Institutionen för data- och

systemvetenskap, och det uppstod således en konkurrenssituation gällande Företagsekonomiska institutionen. Vid en konkurrenssituation har ÖNH i tidigare beslut funnit att det är sammanslutningarnas medlemstal inom verksamhetsområdet/institutionen som ska avgöra vilken som ska ges ställning som studentkår. Gällande Företagsekonomiska institutionen hade Föreningen Ekonomerna ett högre medlemstal än SUS och beviljades därför kårstatus för denna.

Tidplan för beslut om ställning som studentkår

Sista ansökningsdag för ansökan om ställning som studentkår föreslås vara 31 oktober 2024.

I regel föregås beslut i universitetsstyrelsen av diskussion på föregående möte. Eftersom beslut om ställning som studentkår kan överklagas, och att marginal för eventuella överklagande behöver finnas, föreslås dock att beslut fattas i samband med diskussion på universitetsstyrelsemötet den 25 november 2024.

Universitetsstyrelsen föreslås även överlämna beslut om anvisningar för ansökan samt inledande av ansökningsprocessen till rektor.

Förslag till beslut

Universitetsstyrelsen beslutar fastslå tidplan för ansökan om ställning som studentkår enligt ovan, och överlämnar åt rektor att besluta om anvisningar för ansökan och att inleda ansökningsprocessen.

Yttrande över frågor från Riksrevisionen

Riksrevisionen har ställt fem frågor till universitetsstyrelsen som gäller intern styrning och kontroll, riskanalys och regelefterlevnad. Inledningsvis kan sägas att styrelsens uppföljning av arbetet med dessa frågor sker på huvudsakligen två sätt.

För det första rapporterar universitetsförvaltningen på uppdrag av rektor till styrelsen om den interna styrningen och kontrollen och lämnar underlag för styrelsen i fråga om riskanalys. Styrelsen arbetar så att t.ex. underlag rörande riskanalys diskuteras vid ett sammanträde och beslut fattas därefter vid närmast följande möte. Arbets sättet ger möjlighet till frågor, eftertanke och fördjupning innan beslut fattas.

För det andra är internrevisionen ett viktigt verktyg för styrelsen att även oberoende av förvaltningen granska arbetet på bl.a. de områden som Riksrevisionens frågor avser.

Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott som mer direkt leder internrevisionens arbete. Utskottet består av styrelsens ordförande och två av dess externa ledamöter.

Internrevisionen har i uppdrag att inte enbart ta sig an mer universitetsövergripande frågor utan även att varje år granska verksamheten vid ett antal enskilda institutioner och förvaltningsavdelningar. På så sätt får styrelsen en bättre insikt om bl.a. regelefterlevnad inom hela organisationen. Det är av särskild vikt i en organisation som är starkt diversifierad och tillämpar en tillitsbaserad styrning.

Riksrevisionens frågor

1. Hur följer styrelsen upp den interna styrningen och kontrollen?

En sammanfattande bedömning av den interna styrningen och kontrollen sker i samband med arbetet med årsredovisningen. Denna bedömning föregås av att styrelsen diskuterar dels en årsrapport om intern styrning och kontroll och dels en årsrapport från Internrevisionen. Löpande under året diskuteras sådana frågor huvudsakligen i samband med att internrevisionens olika granskningar lämnas till

Rektors kansli

styrelsen tillsammans med rektors yttrande och förslag på åtgärder, men även då uppföljningen av riskanalysen och riskåtgärderna redovisas för styrelsen.

2. Hur är styrelsen involverad i arbetet med riskanalys?

Riskanalysen beslutas av styrelsen. Den löper över två år, men kan även revideras vid behov. Efter diskussion i olika ledningsorgan i verksamheten får styrelsen vartannat år under hösten ett förslag till riskanalys som diskuteras vid ett sammanträde och därefter blir föremål för styrelsens beslut vid nästa sammanträde. Riskanalysen följs även upp tertialvis och då finns möjlighet att aktualitetsgranska riskerna, vilket innebär att det görs en bedömning om huruvida riskerna fortfarande är aktuella, om riskvärderingen av riskerna behöver ändras eller om nya risker tillkommit.

3. Vilken kommunikation har styrelsen med rektor om processen för att identifiera och hantera risken för oegentligheter?

Styrelsen som helhet kommunicerar med rektor under och i samband med styrelsens sammanträden. Varje sammanträde inleds med information från rektor om aktuella utmaningar, vidtagna åtgärder m.m. Det ger styrelsens ledamöter möjlighet till att med rektor diskutera även andra frågor än de som framgår av dagordningen för mötet. Vidare kan internrevisionens granskningar av enskilda institutioner eller teman ge upphov till diskussion rörande risk för oegentligheter. Frågan diskuteras också i samband med att styrelsen behandlar riskanalysen. Frågor av det slaget kan också diskuteras vid de informella möten mellan styrelsens ordförande och universitetsledningen som föregår varje styrelsesammanträde.

4. Känner styrelsen till faktiska, misstänkta eller påstådda fall av oegentligheter?

Sedan förra rapporteringen (2022-09-23) har ordförande i styrelsen informerats om två fall av oegentligheter. Fallen har behandlats av universitetets personalansvarsnämnd.

5. Ser styrelsen några risker för brister i regelefterlevnaden?

I en verksamhet av sådan omfattning – vad gäller antal enheter och anställda samt omsättningens storlek – som Stockholms universitet finns det självfallet risker för brister i regelefterlevnad. För närvarande är de största riskerna kopplade till informationssäkerhet och dataskydd, där särskilda åtgärder därför vidtagits. Styrelsens bedömning är emellertid att universitetets arbete för att motverka och upptäcka brister fungerar väl. Det pågår ett kontinuerligt arbete vid universitetet för att säkerställa regelefterlevnad, och viktiga verktyg för styrelsen för att upptäcka och följa upp brister i regelefterlevnaden är bl.a. internrevisionens och dataskyddsombudets förbättringsförslag.